

Prædiken til Skærtorsdag 2020

Prædiketekst: Johannesevangeliet, 13,1-15

I Det var før påskefesten, og Jesus vidste, at hans time var kommet, da han skulle gå bort fra denne verden til Faderen; han havde elsket sine egne, som var i verden, og han elskede dem indtil det sidste. Og mens de holdt måltid – Djævelen havde allerede sat sig for, at Judas, Simon Iskariots søn, skulle forråde ham; og Jesus vidste, at Faderen havde lagt alt i hans hænder, og at han var udgået fra Gud og nu gik tilbage til Gud – så rejser Jesus sig fra bordet og lægger sin kjortel, tager et klæde og binder det om sig. Derefter hælder han vand op i et fad og giver sig til at vaske disciplenes fødder og tørre dem med klædet, som han havde bundet om sig. Han kom så til Simon Peter, og Peter sagde til ham: »Herre, vasker du mine fødder?« Jesus svarede ham: »Hvad jeg gør, fatter du ikke nu, men senere skal du forstå det.« Peter sagde: »Aldrig i evighed skal du vaske mine fødder.« Jesus svarede: »Hvis jeg ikke vasker dig, har du ikke lod og del sammen med mig.« Simon Peter sagde til ham: »Herre, så ikke kun fødderne, men også hænderne og hovedet!« Jesus sagde til ham: »Den, der er badet, behøver ikke at få vasket andet end fødderne, men er ren over det hele. Og I er rene; dog ikke alle.« Han vidste nemlig, hvem der skulle forråde ham; derfor sagde han: I er ikke alle rene. Da han nu havde vasket deres fødder og taget sin kjortel på og sat sig til bords igen, sagde han til dem: »Forstår I, hvad jeg har gjort mod jer? I kalder mig Mester og Herre, og med rette, for det er jeg. Når nu jeg, jeres Herre og Mester, har vasket jeres fødder, så skylder I også at vaske hinandens fødder. Jeg har givet jer et forbillede, for at I skal gøre, ligesom jeg har gjort mod jer.

Prædiken

Ansgars dagligdag, når han rejste til Ribe, Hedeby eller andre missionssteder, fandt sted ved hans Domkirken, Peterskirken i Bremen, men her som andetsteds havde han en skik, som han fulgte de sidste 18 år af sit liv. Hver gang han skulle spise enten i sit benediktinerklosters spisesal eller når han gæstede andre kirker, havde han fire fattige til at spise med. Det skulle være to mænd og to kvinder. Før middagen vaskede han selv de to fattige mænds fødder, mens en nonne vaskede kvindernes, så serverede Ansgar mad for de fattige og skænkede vand og vin i deres bægre, før han selv satte sig til bords for at spise. Sådan fortæller Rimbart, der fulgte Ansgar gennem 24 år. Inspirationen til dette havde Ansgar naturligvis fra den tekst fra Johannesevangeliet som handler om

den sidste nadver. Det er den, som vil være stor i Guds rige, der skal være alles tjener. Det er ikke alle, der skal tjene den, der vil være stor i Guds rige. At det er svært at begribe kan man allerede se af den reaktion Peter kommer med, da hans herre begynder at vaske disciplenes fødder. Han reagerer først ved at ville forhindre det, fordi Jesus er for stor og mægtig til at gøre sådan, men svinger så over, da han tror, han forstår. Så vil han pludselig vaskes over det hele.

Men den åndelige renhed kommer ikke af noget, vi kan gøre for Gud. Den åndelige renhed kommer af det, som Gud kan gøre for os.

Derfor handler Skærtorsdag om det store offer – først giver Jesus sine disciple og os legeme og blod i skikkelse af brød og vin, som forbinder os med ham i himlen. Langfredag ofrer han sig selv på korset for at slette den arvesynd, som skiller mennesket fra Gud.

Det er ikke en adskillelse, som noget mennesket hverken kan gøre mindre, større eller slette. Det kan kun Gud, der blev menneske og igen gjorde himlen til vort hjem. Som der står på prædikestolen i Domkirken: Hans sår er vor lægedom. Det er fuldbragt. Jesu, Guds søns blod, renses os af al synd.

Det som mennesker, der vil være kristne kan gøre, fortæller en af bønnerne i Fadervor: Forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere.

Vi kan tjene hinanden ved at indse, at den der vil være stor i Guds rige, skal være alles tjener. Gud alene kan forlade os den synd og skyld, vi pådrager, men vi kan forlade og tilgive dem, som synder mod os personligt.

Det er som om, alt drejer rundt denne aften for de svimle disciple: Judas forråder Jesus, forlader bordet og fællesskabet i skuffelse, Peter forstår ikke, hvad Jesus' handling betyder, de andre disciple har kigget forvirrede rundt på hinanden, mens de har fulgt ordvekslingen mellem Peter og Jesus.

De forstår ikke, at deres Herre pludselig ydmyger sig så meget og så oven på den sejrige indmarch i Jerusalem under folkeskarernes jubel: Hvad betyder det? Puslespillets brikker passer ikke sammen!

Så går de til Getsemane, hvor Peter, Jakob og Johannes falder i søvn, selvom Jesus beder dem om at våge. Så forråder Judas sin Herre og alle flygter – det hænger ikke sammen! Så korsfæstelsen med dens tortur, død og gravlæggelse. Det passer ikke ind i deres og vores forestillinger om succes og den gode Gud. Det er en ren katastrofe.

Men det er ingen katastrofe. Det hele er, som den sidste nadver viser, en gave, Jesus giver os. Det er et offer for vores skyld. Derfor kalder Johannes korsfæstelse for herliggørelsen i sit evangelium.

For det er jo ikke, fordi Jesus har fortiet, hvad der skal ske. Han har flere gange sagt disciplene, at han skal lide og dø, give sit liv for sine venner og opstå på tredjedagen, men det har de og vi ikke forstået nødvendigheden af.

Han har i nadveren Skærtorsdag lige sagt det igen: Brødet jeg bryder, det er mit legeme, der skal sønderbrydes, påskelammet der står på bordet, det er mig, der skal slagtes og dø for jer, vinen er det blod, der på korset skal farve min krop. Alt er gaver til jer, alt er sket for jeres skyld.

Vi kan godt forstå ordene, læse denne historie igen, som vi så mange gange har gjort, men vi kan ikke med vores forstand begribe, at det skulle være nødvendigt, ligeså lidt som Peter og de andre skærtorsdag kunne begribe, det skulle være nødvendigt.

Peter lærte det, han gik selv offerets vej, da han led martyriet. Det samme gjorde alle de andre disciple, undtagen Johannes, som så lærte det på anden vis i troen på at vi skylder Jesu offer alt. Vi lærer det, når vi går troens vej.

For vi bygger vores evige liv på et offer. Det Jesus gjorde. Vi bygger derfor vores kristne liv her på jorden på nadveren, syndernes forladelse, vi fik gennem Jesu offerdød for vores skyld.

Vi kan tro og bygge vore handlinger på denne sandhed, men vi kan ikke med vores fornuft forstå, at det er sandt. Nogle afskriver det som gamle historier, der ikke har noget med 2020 at gøre, men man behøver bare at se på de kristne i Nordkorea, Kina eller Iran for at vide, at der er kristne, der netop nu går denne lidelse vej i efterfølgelse. Det vil de hellere end at forråde deres Herre, hvis offer gav dem evigt liv.

Hjertet i dette skærtorsdags måltid er Guds ydmyghed og kærlighed – Jesus anså det ikke for en ringe ting at ofre sig for mennesket skyld. Denne ydmyghed og kærlighed giver Jesus os fysisk eksempel på ved at tjene med fodvasken, som den ringeste tjener.

Amen.